

Fitxa per la Moncadapèdia / Arxiu de memòria popular

	Nom/ Cognoms	Josep Casany Roca
	Data de naixement	Dissabte 29 de desembre de 1934
	Títol	Pepe Casany, al taller i amb la cultura
	Temàtiques	Treball, família, cultura, associacionisme, Centre Artístic Musica.
	Data i lloc de l'entrevista	Dimarts 11 de juny de 2019, ca l'entrevistat.
	Data de la publicació	Dimarts 23 de juliol de 2019
	Equip entrevistador	Etnograma (Laura Yustas i Nelo Vilar)
Enllaç extracte: https://youtu.be/EwBgHTzNUE		
Enllaç entrevista completa: https://youtu.be/xt8MHKRc7xM		

Després de l'[entrevista a Maria Llesma Ferrer](#), que ens donà un enfocament distint sobre la història recent de Moncada, vam parlar amb el seu marit, Josep Casany Roca, en alguns àmbits més conegut com a 'Pepito Casany'. En la conversa apareixen sovint referències a les seues filles i fill, sobradament conegudes a Moncada i a la resta de l'Estat per la seua carrera actoral. A la fi és una família singular, vinculada a l'associacionisme cívic i a la cultura, que dóna molt de gust de conèixer.

A continuació oferim la transcripció de la conversa, però animem vivament a veure l'entrevista en vídeo: el catàleg gestual que desplega Josep Casany no té res que envejar al del propi Jacques Tati! Passen i vegem!

Sinopsi

Josep Casany Roca (1935) parla de la seua vida laboral, al capdavant d'un taller de motos i bicicletes, de la seua experiència com a corredor de motos, de la seua vinculació amb el món de la cultura i de les sorprenents vivències com a actor, en el marc d'una família lligada a les arts escèniques.

Transcripció

...No, enxufats res!

Clar, era voluntariat, tot.

Això té molta força. Moltes vegades diuen: “Es que tu... —Jo ahí no cobrava. —Ah, no? Tu no...? —No, jo no cobrava ahí. —Entonces tu lo que feies...? —No, què passa? Això vol dir que tu no eres capaç de fer-ho”. Se callava i... Tu mateixa t'estàs t'estàs... No, però no passa res.

Bueno, vostè és Josep Casany...

Josep Casany Roca. Un apellido molt pro-valencià, no? Comunitat: Catalunya, Mallorca... Roca.

Vosté mos va dir que no és nascut ací.

No, jo nasqué en el poble eixe del costat, que està apegat ací, que és Massarrojos. Però ja m'auela ja era d'ací, m'auela materna d'ací, en fi, que està molt vinculat, molt connectat sempre amb Moncà. Tan connectat estava que havia de connectar-me.

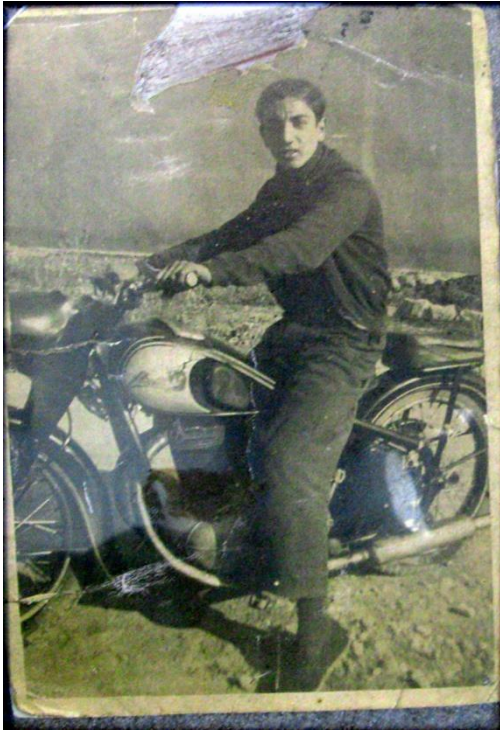
Bueno, jo vaig a fer açò donant-li un poquet d'aire menos dramàtic que la meua dona, vaig a... Aunque en realitat és aixina.

Aunque mon pare i ma mare se casaren i se ficaren a viure en Massarrojos, hasta que buidaren un piso en València perquè mon pare estava empleat en ultramarinos en València. En el carrer Barcelonina, Moratín i tot allò. Ultramarinos. I entonces se n'anàrem a viure allà. Però jo estava més en Massarrojos quasi que en València, perquè era el primer nét de la família, ma mare era la major, entonces jo connectava molt amb Massarrojos i amb València i tot això, tot mesclat. I ja me quedí ací, amb una tia meua també... jo estava també en València, però vamos... Un tio meu era mecànic, entonces m'enganxí allí amb ell, m'enganxí-m'enganxí en la marxa i... total, que m'anava molt bé, feia molta faena i ja me quedí en eixe ofici. Estant en eixe ofici ajudant-li allí, que reparava bicicletes, motos i tal, pues... en Moncà, en les festes de Moncà, se feu un... Bueno, ací en Moncà hi havia un fabricant de motos. Jo tinc els papers i tot, ho puc documentar i tot. Una marca que se deia [Villof](#), que el dueño era de Moncà. Vicente Llorens Ferrer, Villof. Tenia una fàbrica de motos en València, en l'avinguda del Port, en l'època aquella... home, l'any 50 i pico, jo tenia 15, 16 anys. Este senyor era de Moncà, i els fills feren una festa de Sant... Clavaris, foren clavaris, i ell per a donar-li algo a la festa que no s'havia fet mai en Moncà, portaren una gimcana motorista del Motoclub Valencia. A això venien en un camió, preparaven tots els aparatos... Això ho portava el Motoclub Valencia, tu ho alquilaves i ells cronometraven i tot. Això era tot sèrio, eh? Entonces ficaven i tal, i s'apuntaven els que volien. Ve la festa, que tinc el trofeu ahí, i... jo crec que ja coneixia a la meua núvia, no?

Maria Lluesma.- Sí, entonces és quan començàvem a anar...

Josep Casany.- Començàvem a vore... Tot no anem a dir-ho, eh? [risses]

Maria.- ...quan estaves en el taller de bicicletes de ton tio.

Josep.- En el carrer 2 de Mayo. Bueno. Ahí ja tenia jo una connexió, tal. Ahí reparàvem... Jo per lo que siga li agarrí molt de fil a la moto i ja quasi sabia més que mon tio. No és broma, perquè ell tampoc era molt llarg en això. **[5 min.]** I venen les festes, jo veig això allí... Ui collons, me fa goig a mi... De jove ja portava la moto, ja anava... I, collons, m'agradaria apuntar-me a això. I li demaní la moto a un client d'allí, jo no tenia moto encara. A un client, carnisser d'ahí, dic: "Vicentico, ¿vostè me dixaria la moto, que és que van a fer eixa carrera esta vesprà...?". Déiem carrera, que no era una carrera, era una carrera d'obstàculs en un circuit tancat i tot. Ahí en el carrer Major. "Vostè me deixarà la moto? —Sí, home sí. A vore si te passa algo, Pepito. —No me passarà res". Vale. Total, m'apunte, i del Motoclub de València vingueren ja en casco... això en estiu, que era en setembre, però aquells vingueren amb cascos tots, allí provant. Perquè et

deixaven pel matí fer una prova, que jo no la fiu. I què passa?, que ací en Moncà s'assustaren quasi tots. Al vore a aquells només se n'apuntaren dos o tres i jo. Els altres tots eren de fora, perquè ne venien de fora, el Motoclub ho anunciava en la Federació: "Tal dia en Moncada gimcana", es donaven uns premis i molts se'n venien i s'apuntaven. N'hi havien molts per a entrar. Clar, entre jo, zero faltes, menos temps que ningú... Total... El trofeu està ahí. Agàrra-lo si vols, baixa-lo, baixa-lo... Eixa primera, la més antiga. Ahí està l'any.

L'any 53. [Diumenge] 6 del 9 del 53.

Maria.- Ahí té trofeus de uns i de altres, i els que s'han andut...

Josep.- I "Trofeo Villof". Ací hi ha trofeus... Eixa foto és de quan jo tenia eixa edat. Una Sanglas de tres i mig. Simplement això: arribe allí, pam pam pam, trauen totes... ells ja veien que jo no havia fet faltes de res. Estava complicat, eh? No era res fàcil, eh? Hi havia un trampolí aixina... això estava pa... I ja em digueren, home, zero faltes i menos temps que ningú. El temps jo no el sabia, jo sabia que havia fet zero faltes. I tots havien fet un fallo o altre. I jo dic, pues si jo... "Pepito, tu no has fallat, eixos u ha caigut, l'altre...". Bueno, total això. I em donaren un sobre amb 300 pessetes. Cuidao! En eixe any, 300

pessetes no sé lo que seria. 300 pessetes... se pot calcular... 300 pessetes en un sobre. Per cert, un senyor, un amic meu, el tio Máñez, me diu: "Açò t'ho vaig a guardar jo, Pepito (el sobre), perquè jo sé que convidaràs als amics hui i te'ls gastaràs", i ell se quedà el sobre amb els diners i a l'endemà me'ls donà. I tot això. Entonces què passa? Que el senyor Villof, i els fills que estaven allí, Eduardo i Vicente... Vicente encara viu, Eduardo també. El senyor, el amo, diu: "Este xaval tan jove repara motos ací, coneix totes les motos...", i jo entrí amb una moto Villof, també. I me feu que anara a parlar amb ell a vore si volia jo treballar en València. "Un fitxatge nou, este...". I volia que anara a la fàbrica; la fàbrica està en el camí del Grau, l'avinguda del Port, 119. Això era la fàbrica de motos. Però el taller de reparació estava en el carrer Sorní, ahí feien les reparacions de les motos que havien... Quan eixien d'allà, si havien algo a reparar allí. De garantia, de lo que fóra. I també tocaven cotxes DKW, primer DKW que eren de dos temps... Ahí tens la foto del DKW. Eixe és el meu fill i mon pare. I entonces d'ahí començà la meua professió d'això. Després ja treballí allí molts anys, estigué en la mili, ja me vaig establir ací perquè tenia molts clients i ja està. **[10 min.]** I després pues... la família, les connexions que tenia jo sociodeportives, perquè eren de la Penya Ciclista; quan hi havia algo: "Xe Pepito, vine, per si passa algo en la bicicleta...". En l'equipo de futbol, l'Atlético Moncadense: "Xe, tu mos podries ajudar...", i estiguí molts anys allí. Portava la megafonia de... Bueno, vàries coses. I tenia connexió amb l'Atlético Moncadense pel futbol, la Penya Ciclista, després en la Societat el Musical. Col·laborava allí i també la megafonia la preparava jo... I d'això. I acompanyava al meu fill a on anaven, a tots el d'això, i... una mescla de... Eixa és la meua vida, que he tingut. I sí que és veritat que vas per ahí i te saluden: "Xe, Pepe, tal... Açò i allò...". Vénen al taller... Jo m'he fet major, perquè clar, tinc prou d'això [d'anys], els xavals s'han fet majors, jo quasi no els conec. "Xe, tu qui ere? —Jo sóc tal... —Ui, collons!", me saluden i jo no... Mosatros ja no els coneixem... I això és lo que ha segut hasta ara.

Después també lo que t'he ensenyat de les fotos eixes de... Això és de la Comissió de Santa Cecília, pues una festeta que començaren a fer això, però jo ja eixquí ja, digam, arrasant-los als altres que eixien.

Home, era un playback professional...

No, és que la roba ja ho era. Diu, hòstia, és el Titi! I tinc una brusa ahí del Titi, del "Libérame", totes són del Titi. Perquè hi havia una relació amb el Titi perquè la xofer del Titi, la que el portava a ell que el maquillava i tot, era una senyora de Vinalesa. I eixa tenia dos filles i tenien dos motos les xiquetes. Claro, en Vinalesa no hi havia taller, i quan passava algo me feia: "Pepito, a la meua xiqueta no sé què li ha passat que ha punxat o li ha passat en la roda...". Jo anava amb la furgoneta que tenia, l'arreglava i la dona estava agraïda. Estava molt agraïda, i li dic jo: "Xica, tu, una camisa d'eixes que gasta Rafael... —Jo te'n buscaré, perquè ahí en hi ha unes que no les gasta ell", i me'n portava dos o tres. Me les portà i, collons, açò és... Vaig a ensenyar-te'n una. Una assoles...

[Trau camises i mocadors] ...Eixa és la de "Libérate"... Esta és un poquet més séria...

-Randes, lluentons...

-I pantalons de bailarín; no són pantalons normals. Per lo menos per a que ho veges...

-Bueno, jo ho vaig vore en les fotos, però vore la roba...

-"Hòstia, quina roba porta! —Que esta és del Titi. —Del Titi?!". Se quedaven tots...

Maria.- Ell la idea la tingué en una festa de Santa Cecília, que estàvem mosatros fent un dinar o...

-Clar, vostè era Ceciliera...

-...i ells mos eix... jo tampoc m'ho esperava. Una sorpresa.

Josep.- Jo tenia les cintes i tot.

Maria.- I mos eix fent-nos ja el Titi, i després ja és quan començà: "Això ho has de fer però en la festa".

Josep.- La segon o tercer nit hi hagué un senyor d'ahí de Masies que ja vingué i diu: "Vosté és professional d'açò? —No, jo és que açò és per a la festa. —Per a la festa? A festes de Masies té que vindre. Vosté demane que...".

[15 min.] -Bueno, entonces els fills ho porten en la sang, no?

Josep.- Jo no he ensayat mai, eh? Jo és que els meus fills m'han dit... ells han vist que no ha fet falta.

A vostè se li nota vis còmica.

Maria.- És natural.

Josep.- I Alícia i jo hem fet a vegades números de parella. "Las cosas del querer"...

Maria.- Ací el sentit de l'humor... Jo tinc un sentit de l'humor més tipo inglés, diríem, i ell és més mímica, més...

Josep.- En estes coses, quan eixes a escenari... que hem eixit en les festes d'ahí... i amb Alícia hem fet alguna cosa conjuntament... "Eh, papà, podem fer...", perquè Alícia vivia ahí en Sant Miquel. Entonces un any que els festeros per a fer una [activitat espectacular]... I en Sant Miquel havia uno que cantava i feia aixina... tipo paregut al Titi, però la classe i la finor del Titi no la tenia. I els clavaris d'allí volien contractar-lo per a la festa. Perquè ell era d'allí però no vivia allí, ell vivia en València. Ell havia nascut allí. Xe, pues este... El contracten però aquell volia més de lo que... Total, que Alícia se fica pel mig i els diu: "No se preocupeu, vosaltres pagueu-li a eixe, i mon pare i jo i un altre xicon que vinga, farem la primera part de l'espectàcul". Molt bé. La férem de cine. Ah, però quan isqué aquell, que molts no el coneixien... [diu que no amb el cap, i senyala cap avall amb el dit gros] Perquè aquell era un maleducat, insultador. Animalades a les dones... I allí se creien que era un altre [tipus d'espectacle], jo el coneixia perquè no... Bueno, i fem la festa d'ahí i au... i a part d'altres puestos. Que he estat en molts puestos per ahí també. M'han cridat, he anat, m'han pagat. En altres puestos ho hem fet perquè hem volgut fer-ho. I ja està. Eixa és la faceta de la meua vida artística i això.

Maria.- Pública, que ha sigut pública.

Josep.- Escolta, no heu vist les fotos? Escolta... Ahí porte un trage jo que és de Rafael de Moncada. Rafael de Moncada és un músic d'ací de Moncà que tingué que anar-se'n per polítiques, perquè ell era un poc de l'esquerra i tal. Entonces se n'anà a París. A París, estigué allí, se formà una orquesta famosa... Eixe era músic d'ací del Musical. Se n'anà i feu una orquesta: la orquesta Raphaël de Moncada. Ell també cantava, tocava el trombó i se feu famós. I hi hagué un any que li donaren un premi a l'orquestra espanyola "más típica" que eixe

any havia portat, i va guanyar el disco de or que està ahí en la Societat. Ell el donà a la Societat quan vingué d'allà, i entoncs jo tenia amistat perquè ell tenia una moto també com eixa, la comprà ací. I també coneixia molt a José Manuel [el conegut actor, fill dels nostres entrevistats], que José Manuel feu una obra ací que se deia "Flor de otoño", i Rafael de Moncada digué: "Eh, l'orquestra la prepare jo baix com si fóra un cabaret". Allò va ser.. El meu fill cantant i tot en directe, eh? La xaqueteta i... però bueno. Hi havia una connexió. I me diu: "Vaig a regalar-te un dels trages que jo gastava en París quan lo del disco de or", [20 min.] que és eixe que tinc ahí. Escolta, una confecció... Jo el gastava en un número que tinc que se diu "Viva el Soro". El torero. El Titi té una cançó que se diu "Viva el Soro", que jo la feia també. I a mi em faltava el capot. I jo parlí amb el Soro, que el coneixia, i li dic: "Xe, Vicente, un capot encara que siga vell i jo el netejaré i el tindrè...", i diu: "No, home, no! Un capot d'estreno". I ací en Moncà hi hagué uno que fou alcalde de Moncà, que era client meu del taller: Alejandro Roig Ferriol, i eixe estigué una temporà ajudant al Soro, a lo primer. Els primers trages li'ls pagava, va ser amic d'ell. I me diu el Soro: "Tu no coneixes a Alejandro? —Jo? Més que tu! És client meu tota la vida, xe! —Eixe que te done un capot, que els té ell en casa per estrenar". I aní jo: xe, Alejandro, m'ha dit Vicente que... que necessite un capot per al d'això..., i em diu: "Agarra el que vulgues". El que vulgues nou. Me'l donà d'estreno. I el tinc ahí, que és del Soro. Aixina que per les amistats, Rafael de Moncada, el trage està ahí, i això val un potosí.

Maria.- Ací també tenim, mira, [ens mostren un volum de la història del Centre Artístic Musical] açò és del Musical, quan feren el centenari. I Rafael de Moncada estarà en foto més...

Josep.- Ah, bueno, este és de xiquet, de Rafael de Moncada. Que el pare era president de la Societat i tot. Són fotografies ja...

Maria.- Això és, amb tots els que han passat han fet una història també...

Josep.- Açò és dels 100 anys de la Societat, hi ha tres llibres d'estos. Este és el Maestro Gimeno... Açò són societat de... El Maestro Cervera, el pare.

Maria.- Han passat mestres, també molt... esta banda ha tingut sempre... I sona molt bé. Es nota la diferència, a vegades pareix que siga mentirà però...

Josep.- Açò és la història, fotografies antigues i tot el... Molt bons, molt bons... I ací, amics de mosatros, molt amics de casa, el segon director de la Banda Municipal de València, Francisco Fort Fenollosa...

Maria.- A este també li han dedicat un carrer.

Josep.- Eixe era el primer músic de la banda municipal, i després era el segon director que hi havia. Quan estava [Pablo Sánchez Torrella](#), que farà cinc o sis anys que es jubilà, este era el segon director, Francisco Fort Fenollosa. També algo encara lluny de família de la meua dona, no? I a més, amb nosaltres...

Maria.- No, mosatros hem tingut bona relació amb la majoria de la gent. A nivell personal no hem tingut mai ningú jaleo amb ningú. I jo les coses que he fet, en el puesto on les he fet, és a on m'he declarat més aixina o aixana. Però fer mítings per ahí o declarar o posar... I sempre he anat directe al cap. Quan he tingut alguna dificultat en un això, president, director o qui siga. No he fet comentaris: "I vaig a dir-li, perquè no sé quantos o...". No. Jo me n'he anat directament, he dit lo que pensava que havia de dir i punto. Perquè aixina n'hi ha que antes d'anar a parlar amb qui siga ja te diuen lo que ha passat, lo que no ha passat... Jo d'això no he

fet mai publicitat. Si jo quan m'he encarat amb qui m'he encarat tinguera que haver dit lo que...

Josep.- I de premis... Mare meua, pues no en tenim, amagats per ahí.

Maria.- [25 min.] Eixe plat i el joc de cafè, eixe que hi ha ahí baix...

Josep.- Això és de Cristina. Del Íber, del balonmano de Cristina. Això és el plat i el joc de cafè... Això, el trofeu baix, el plat de cristal...

Maria.- I ell té també, de la falla, de paellerero [risses].

Josep.- I després, puestos que anava, que col·laborava amb lo meu, en els de la falla d'ací que coneixien a alguns i no cobrava gens: "Això res, home...", pues un agraïment, un açò, un tal... Aquell rellotge que està allà, de la falla la Tauleta; porta la medalla d'or de la falla la Tauleta.

(...) M'estic rient perquè quan guanyí el primer premi entonces se feu popular eixa festa. Tots els clavaris: "Porteu la Gimcana, que jo... Hi ha molt de públic i tal". I jo entrava altra vegà i guanyava jo altra vegà. I al final ficaven la propaganda: "Ginkama claravio no sé què. Pepito Casany fuera de concurso" [risses]. "No, és que...". Perquè feien del sector de moto de roda gran, digam, motocicletes, i escúters. Escúter era la Lambreta, la Vespa... Hi havien dos modalitats. "Vosatros sou molt roïns", i encara me'n recorde: "No, és que tu... —Fiqueu ahí... —Ah, aixina sí, vale". "Pepito Casany fuera de concurso" [risses]. Lo que passa... la veritat, me fiquí a festejar i ja la moto m'ho vaig deixar. Perquè Montesa vingué a buscar-me perquè entonces buscaven als joves pilots que veien que destacaven. Jo corrí alguna carrera regional; sempre hi ha *ojeadors*, i don Luis Pérez Manguer, que era l'amo de Montesa en Barcelona... "Don Luis Pérez Manguer detrás de un joven motorista valenciano, Pepito Casany" (em deien Pepito). Vingué una carta i jo ni contestí ni res, no volguí ja. Entonces la moto ja no... I bueno, què te vaig a contar...

-L'altre dia ja ens va contar moltes aventures: amb la Peña Ciclista, per exemple. Vosté rodava per tots els puestos...

-No, amb la penya ciclista jo anava de mecànic auxiliar, i després se feu la Peña Cicloturista Moncada-Teruel, Teruel-Moncada, simplement. Que tenia el primer premi de la millor organització d'Espanya de la carrera ciclista. Hi hagué un any que la millor organització. Organitzar. Entonces el organitzadors, els *jefes*, que els coneixia a tots: "Xe Pepín, tu has de vindre amb bicicletes, averies...", i jo portava la furgoneta ja amb material i tal. Que hasta un any vingué José Manuel, quan estava ahí en l'escola de teatre, i ja vingué amb el cotxe que tenia per si necessitava algo jo. I entonces claro, la Peña Ciclista també.

Maria.- Ahí anàvem mosatros tots darrere. I també estava en l'Atlètic Moncadense...

Josep.- En l'Atlètic Moncadense, el fútbol, escolta: quasi el fundador era jo.

-Mos va dir que venia de Benagéver?

-Exactament, això era un equipo que ser formà en Benagéver, i se deia San Isidro de Benagéver. Claro, el poblet és... Però feren bon equipet, per lo que fóra. Que per cert, el president, Pera, ja t'ho vaig dir l'altre dia, era el tio de l'obispo de València: Cañizares [Antonio Cañizares Llovera és cardenal espanyol, arquebisbe de València]. Este és "sobrino", ell diu "mi sobrino". Que s'ha mort, fa un any que es morí el xaval eixe. "Este equipo podríem portar-lo a Moncà, perquè claro, ací en Benagéver, en un camp de futbol...". Tenien bon equipet. El

passaren ací, canviàrem l'equipatge, que anaven tots de blanc, [30 min.] i férem l'equipatge pantaló blau i camisa ratlladeta i tot, i vam fer un equipo molt bé. I als desplaçaments ja venia Cristina, venia Alícia i Maribel, ja les més això. Quan teníem desplaçaments sempre mos tocava la part de Castelló (...). I elles ja venien allí i ja s'havien fet amb la gràcia de tots els... Perquè començaven a ballar en l'autobús, en el pasillo ja... I clar, què passa? Les coneixen a totes, ja. "Xe, ...vaig vore a Alícia allí, en lo de...". Me pregunten: "Sí, ha estat...", aixina que... Coneixen a tots. Tenen molta... I això, un rotllo d'eixos...

-En el Musical va estar també, en la Junta...

-Sí, en el Musical sí, estiguí en la Junta Directiva allí també. Després les comissions de Santa Cecília feren un equipo de música, perquè allí no hi havia equipo de música ni res... Això també té collons, però vamos, és igual, això és apart... I: "Xe pues ací, en la presentació de quan hi ha un concert de la banda, ací teniu un micro però és d'eixos antics...". Entonces: "Va, Pepito, tu encarrega't...". M'encarreguí jo de, en tots els festivals que feien o els concerts de

equis, perquè fan molts concerts a l'any, pues ja preparava la megafonia per al presentador cap ací cap allà. Si hi havia algo de teatre ja preparava... en fi. Tot eixe equipo de sonido que regalaven estes [les Cecílieres], jo m'he encarregat allí... Ja me n'eixí de la directiva però el president, ja no me'n recorde quin era perquè n'he conegut a tants, ja me digué: "Pepito tu per lo menos açò porta-ho tu, perquè açò si no ho portes tu jo veig...". I estic portant això encara. Que me donaren el micro... agarra-lo: no va [risses], però... En uno dels festivals que feren -jo no sabia res- donaren premis a un músic... "El micro de... —Ei, que estan cridant-te!"...

Maria.- Una vida d'això: de família, però d'activitats...

Josep.- I els meus fills, com han participat en tot... Setmana Santa: parlant clar, els beatos no poden dir res perquè ells col·laboraven; no és que... En lo altre: teatro, també. Però sempre eixe sector de poble que està oxidat, rovellat, amb olor de... Quan veuen...

Maria.- En això sí que està clar que estan reconeguts a nivell...

Josep.- I al final veus els que estaven un poc en contra teua i... no han tingut més remei que caure. Perquè ací, tot: per educació, per açò, per lo altre... El meu fill, quan ha actuat ací de presentador de les festes... A Maribel també. Mantenidor... Alícia igual: tots.

Maria.- O siga, que dius: coneguts són. Ara, qui començà a presentar primer en el Musical va ser la meua Maribel. Que ho feren entonces en el teatro del Seminari -no sé per quina raó el Musical estava en el Seminari- i ho feren allí... Tindria 17 anys, 16 o 17.

Josep.- Un grup de teatro del Musical feien sainetes valencians, i ja s'incorporaren ells: José Manuel, i hasta Alícia i tot.

Maria.- Jo ho tinc gravat en casset: *Els tres forasters de Madrid*, (...) [35 min.] ací a este poble es du molt el sainete. Ací en este poble i crec que en tota València.

Josep.- Sí, perquè al sainet pots dir una mentira, et pots equivocar... I paraules també, un poquet d'aquella manera... I José Manuel va estar una temporà ajudant-me en el taller però ell ja tenia classes d'art dramàtic en València, molt jovenet ja. I me'n recorde que li donaren una obra de teatro en el Miquelet que jo me quedí... Dic, estos... (...) Ahí al Principal; *Cantonada perillosa*, se deia. I set o huit actors, el més jovenet ell. *Cantonada perillosa*, José Manuel. Era jovenet. Jo dic, este... I això...

Maria.- Ara, lo que diem: han treballat molt, perquè lo que han tingut és molt de tesó per a... Perquè després han fet moltes proves...

És un sector molt difícil, eh? Clavar cap ahí, mare meua...!

Josep.- En ell premi este dels Premis Max, en l'obra eixa de *Hamlet canalla*, fa dos o tres papers! Però... uf!

Maria.- Tots en una mateixa [obra]. No es canvia de vestuari. En el mateix trage que eix fa el paper del rei, de la reina, de la filla...

Josep.- Una animalà. Entonces, ei... nominats.

Maria.- I com a mare. O siga: reina, mare... Que quan fa de la mare jo em veig ahí totalment integrà perquè és la forma en què d'alguna manera se parlem. Conforme ell desenvolupa el tema... eixa conversació, era com si estiguera parlant amb mi. Com si estiguera transmetint lo que jo d'alguna manera com a mare, ell... m'ha vist.

Bueno, vostès com a individualitats són persones curioses. Però com a família també.

Maria.- Mosatros som dos polos. Som polos... paralelos, cada uno som una cosa, però com els polos s'atrauen...

Josep.- La llum, les bateries d'automòbil tenen el positiu i el negatiu. Entonces ahí tenen una corrent... i ja està. Etcètera, etcètera [risses].